

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Odrto pismo

c. k. državnemu pravdniku v Ljubljani!

Postava od 6. aprila 1870 o varovanju tajnosti pisem in listov se glasi od besede do besede v

§. 2. „Uradna konfiskacija ali odpiranje listov ali drugih zapečatenih pisem se sme, izvzemši hišnega preiskavanja in zapora, samo na podlogi od sodnika izdanega ukaza vršiti. Ukaz se mora zadevljenim brez zamude izročiti naznanjaje jim uzroke.“

§. 3. pa pravi: „Konfiskacija ali odpiranje, katero se je proti odločbam §. 2. te postave vršila, se kot prestoppek z zaporom do treh mesecev kaznuje.“

Tako govori postava.

A vtorek 11. februarja t. l. pa se je ob 12 in $\frac{1}{2}$ uri popoldne na c. kr. pošti na ljubljanskem kolodvoru sledeče pripetilo:

O tem času ko se je ravno približal tržaški poštni vlak, in je poštni uradnik vsa pisma pripravljena imel za odpošiljatev, stopi v poštni lokal c. kr. policijski komisar ter vpraša c. k. poštnega uradnika g. Dobrina, ki je ta dan službo opravljal, ali nij „narodna tiskarna“ poslala več pisem na pošto. G. uradnik reče, da je res pred nekimi minutami prinesel nek dečko več ko sto pisem in da so ta pisma morda od „narodne tiskarne“. Na to policijski komisar: „Gospod deželni predsednik grof Auersperg Vam zapoveduje, da vsa ta pisma tukaj obdržite ter jih ne odpošljete. Pismeni ukaz Vam bodem pozneje prinesel.“

Poštni uradnik res pisem ne odpošlje, ampak jih zadrži, da nijso niti s tržaškim niti z dunajskim vlakom bila odšla.

To je suhi, goli faktum. Sedanje tiskovne razmere v Ljubljani nam ne dopuščajo, ta prigodek tako razpravljati, kakor bi zaslužil.

Nekdo (mi se ne brigamo in pri stvari je vse eno, kdo je to storil) pošlje na pošto sto zapečatenih pisem. On se z ozirom na jasne besede postave od 6. aprila 1870 zanaša, da se ta pisma odpošljejo s prvimi poštними vlaki, ker jih je o pravem času na pošto oddal. Naenkrat pride c. k. policijski komisar v poštni lokal, nema nobenega pismenega, še menj sodnijskega ukaza v rokah, ampak ustno pove poštnemu uradniku, da vseh teh pisem ne sme odposlati. In poštni uradnik res uboga. Zgodila se je tedaj uradna konfiskacija pisem brez sodnijskega ukaza, prestoppek po §. 2. prej omenjene postave, kateri se ima kaznovati z zaporom do treh mesecev.

Pa ne samo to. C. k. policijski komisar je tudi zlorabil svojo uradno oblast, ker je brez sodnijskega ukaza v rokah zapečateni pisma konfisciral in zapeljal poštnega

uradnika, da je tudi on ravnal proti svojim uradnim dolžnostim ter pisma, namesto da bi jih odposlal, zadrževal na pošti.

Ker je ta čudni prigodek že obče po Ljubljani znan in po pravici jako vznemiruje vse ljudstvo, katero se zanaša na pravo in postavo; ker baš pisemska tajnost spada med najimunitnejše pravice državljanov in se v vsaki pravni državi s posebno pazljivostjo čuva, jemljemo si svobodo, mi, preverjeni da živimo v pravni državi, Vas, g. c. kr. državni pravdnik, kateri imate vzvišeni poklic čuvati, varovati in braniti neoskrunljivost zakona kot podlogo in vez državnega bitja, kjer koli in od kogar koli je prelomljen — uljudno vprašati:

1. Ali je Vam to flagrantno prelomljenje pozitivnega zakona znano?

2. Ako ne, ali mislite nemudoma preiskavanje začeti z dotičnim poštnim uradnikom in policijskim komisarjem, ter videč, da je stvar istinita

3. v zadostenje razžaljeni postavi takoj v obtožni stan deti krivce, ne izvzemši g. c. k. kranjskega deželnega predsednika grofa Auersperga, ako najdete, da je on početnik onega ukaza.

Dovolite, da Vam izraža zagotovljenje odlično primernega spoštovanja

„Slovenski Narod.“

V Ljubljani, 14. februarja.

Prošnja do cesarja.

— Iz **Muljave** na Dolenjskem 12. febr.: Mi posestniki potrdimo s svojimi podpisi, da naša občina pristopi k prošnji slovenskih rodoljubov do cesarja. (Podpise prejeli. Ur.)

— Iz **Zreč** v konjiškem okraju na Štajerskem, 13. febr.: Naša občina pristopi k prošnji do cesarja, kar kažejo priloženi podpisi skoro vseh večjih posestnikov z g. županom na čelu. (Podpise prejeli. Ur.)

— Od **Sv. Vida** pri Zatičini 13. febr.: Vsa naša občina se pridruži peticiji do cesarja, katero Vam pošljemo s podpisi. (Prejeli. Ur.)

— Občina **Radohova** na Dolenjskem pristopi tudi k prošnji do cesarja. (Podpise prejeli. Ur.)

— Občine **Šmartno** pod Šmarno goro, **Zgornje** in **spodnje Gameljne** potrdi s 121 podpisi vseh posestnikov svoj pristop k peticiji. (Podpise prejeli. Ur.)

Iz **Ljutomera** se nam 13. t. m. piše: Pri nas se prošnja na cesarja proti direktnim volitvam marljivo podpisuje.

Naši slovenski kmetje to storé s pravim povoljnim prepričanjem o škodljivosti tega nemškega manevra. Podpisujejo se najod-

ličnejši možje po občinah naše okolice. Živila solidarnost v boju proti našim sovražnikom!

— Posestniki občine **Vuzenica** na nemško-slovenski meji, kakor tudi slovensko kat. politično društvo v Vuzenici pristopa k slovenski peticiji zoper take direktne volitve. (Podpise prejeli. Ur.)

— Občina v **Št. Primoru** na Pohorju je pristopila k slovenski peticiji zoper direktne volitve. Podpisali so župan, vsi občinski odborniki in drugi posestniki. (Podpise prejeli. Ur.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

Načrt *volilne reforme* se bode, ako smemo verjeti „N. fr. P.“ v prihodnji seji državnega zbora v soboto 15. t. l. predložil. Ministerstvo je vse strune napelo, da Poljake pridobi ter je celo pripravljeno, predlog o poravnavi z Galicijo, ki je že lani bil izdelan, državnemu zboru v potrjenje predložiti in v denarnem oziru Galiciji posebne koncesije privoliti. Tedaj povsod deljenje milosti, namesto da bi načelo vlade bilo: vsem narodom enake pravice.

Na **Češkem** je nabiranje podpisov na prošnjo do cesarja imelo velikanski uspeh. Ni eno mesto, ni ena občina nij zaostala, in češki narod je zopet sijajno pokazal, da stoji kot en moč za svoje pravice in mu nij volje, niti za en las ne odnehati od svojega prava. V tem pa se češki listi še vedno konfiskujejo, in se nam je že večkrat pripetilo, da nobenega praškega opozicijskega lista nijmo v roke dobili. Avstrijska tiskovna svoboda!

Rusinski „Slovo“ obžaluje, da je vlada pri razdelitvi galiških volilnih okrajev sama poslušala Poljake, nasprotnike Rusinov. „Mi Rusini, toži „Slovo“, že skozi šest let prosimo za direktne volitve, in sedaj se volilni okraji sestavijo samo na prid Poljakov, kakor grof Goluhovski želi. Zoper tako stavo bi morali energično protestirati.“ Čestitamo Rusinom zato, kar so dosegli po svojem šestletnem moledovanju. Ako jim tudi še sedaj oči zaprte ostanejo, da ne vidijo svojih večnih sovražnikov na Dunaji, potem naj še sedem let beračijo po direktnih volitvah, ako jim med tem časom puste še pisati v rusinskem jeziku.

Posilne *direktne volitve* na mesto državnih poslancev, ki so izgubili svoje mandate, se bodo samo na Vorarlberškem razpisale.

Vnanje države.

Liberalni *pruski* listi terjajo, da naj zbornica poslancev imenuje preiskovalno komisijo, da se preiščejo barantije Wagenerja in njegovih tovarišev. Iz oficijoznih listov pa je razvidno, da vlade nij volja, da bi prepuštila to zbornici. Mnogi pa celo mislijo, da preiskava proti Wagenerju ne bode imela nikakega uspeha, ter spominjajo na boje in krčenje vladino, ko je morala grofa Lippe odstaviti, katerega je tudi en Laskerjev govor „okoli doprinesel.“ Se ve da, vrana vrani ne izkljuje oči.

Iz poročila pruskega denarnega ministra je razvidno, da so Francozi do sedaj že plačali 3336 milijonov frankov. Od teh se bode porabilo 2228 milijonov za splošne državne namene, dotacije generalov, zidanje trdnjav, brodovje itd., 908 milijonov se bode naložilo v zalogo za invalide. Tako bode ostalo le kakih 200 milijonov frankov, da se razdelijo med posamezne nemške vlade. Ker bode Prusija obdržala večji del zase, bodo drugi svoje lahko spravili.

Francoski monarhisti so bili v narodni skupščini zopet poraženi. Hoteli so namreč omejiti svobodo tiska, zato so v seji narodne skupščine 11. februarja predlog stavili, da listi ne smejo prinašati razprav o sejah narodne skupščine, dokler niso prinesli stenografskih zapisnikov dotičnih sej. Seveda bi potem ne bil smel noben pariški list ziniti o skupščini, ker bi nobeden ne bil v stanju, prinašati obširnih stenografskih razprav. Reakcionarni predlog je bil s 317 proti 293im glasovom zavržen. Izid tega glasovanja je dobro znamenje, ker se bode kmalu začel boj med Thiersom in odsekom trideseterih v narodni skupščini. Sicer pa se hočejo nekateri odborniki spraviti s Thiersom; tako je poročevalec odseka vojvoda Broglie bil zadnje dni pri njem, in se z njim pogajal. Nasproti pa je deputacija republikanske leveice Thiersu zagotovila svojo pomoč. Thiers je rekel, da upa, da se bo odsek udal njegovim zahtevam, sicer pa bode stal svoje predloge k načrtanim postavam v narodni skupščini.

Španski kralj Amadeo je 11. t. m. ob dveh popoldne poslal kongresu in kortesom sporočilo, v katerem se odpoveduje španski kroni, ter je drugo jutro ob šestih zjutraj zapustil s svojo rodovino Madrid. Napravila ga je k temu pomenljivemu koraku najbolj nepokorščina armade. Videl je, da mu bode težko, častno vladati dalje, zato je rajši sam zapustil nemirno kraljestvo. Državni zbor se je nato izrekel v permanenco, ter imenoval komisijo 50 udov, da se ohrani javni red. Zvečer se je imela v Madridu oklicati republika. Natančnejih poročil še manjka. Se ve da se bo republika težko obdržala, ker telegraf poroča, da razni pretendente in njih privrženci kakor gladni volkovi vrejo od vseh strani na Špansko. Karliski, Alfonisti, vojvoda Montpensier, vse hoče vladati ondi. Španjci bodo še mnogo trpeli, preden se iznebe vse te druhal.

— Najnovejše poročilo naznanja, da je zbornica poslancev (kortes) že proklamirala špansko republiko. Bog daj srečo!

Švicarska vlada je prepovedala genevskemu fajmoštru Mermillodu, opravljati funkcije apostolskega vikarja, ker mu je papež to čast samolastno podelil, ter s tem brez vladine vednosti premenil meje švicarskih škofij. Če ne bo ubogal, bode prognan iz genevskega kantona.

Kakor „Times“ poročajo, se je **angleški** minister Gladstone izrekel glede nove postave za preuredbo irskih vseučilišč za to, da se dajo protestantom in katoličanom enake pravice.

Dopisi.

Iz Idrije, 12. februarja. [Izv. dop.] Mojstru slovenskih pesnikov na čast je praznovala idrijska narodna čitalnica 9. t. m. slovesno besedo. Odbor si je pridobil za to slavnost zopet nekaj novih močij in pozdravljati moramo radostno uspešno delovanje njegovo. Slavnost se je pričela z govorom: V slavo Vodniku. Govornik g. Kenda nam je skozi in skozi ustrezal s svojim obširnim govorom in veseli nas, da poprijema se nekaj časa sem mladina rešitve enacih težavnih nalogov, da ona kljubu želji „aristokratskih“ oseb, da naj namreč popusti slovensko reč, ter se zavije na pot renegatstva, kakor one same, ostaje zvesta majki

Slavi ter jo podpira pri vsakej priložnosti. Ženski zbor nas je sedaj tem bolj zanimal, ker je bila v njem tudi že dobro znana izvrstna pevkinja gospa Serjunova, ki je prevzela tudi trud, da se je posem dobro študirala, in ki se je jako odlikovala v samospěvu z možkim zborom. Take točke programove nam bodo vselej po godu. Deklamacija s slovesnim prizorom in kresom nam je bila nekaj novega. Tri krasne gospice slavile so združeno neumerlega Vodnika. Izmed gospodičin vezala je seosebno g. E. nase pozornost slehernega, ker ona je bila nova prikazen na našem odru. Možki zbori so se držali dobro. Občno pohvalo so dobili: gospodičina Baumacherjeva, g. Božič in g. Kenda v igri: „Osodepolna biljeta“. Na tako neprecenljivo moč, kakor je gospodičina B., sme biti čitalnica ponosna. S to besedo je naredila čitalnica nov korak napredka. — Oziroma na vse strani sijajne slavnosti ne moremo zamolčati opombice nečega starokopitneža. Ta možicelj iznebil se je namreč v gostilni, kjer kritikuje ter pretresuje tako zvani „Schimpfcomite“ vsak dogodek, naj rajše pa čez Slovence pada, sledečih „pomenljivih“ besedi: „Čitalnica je podobna trdnemu sodu, kateremu pa manjka ene doge; če vlivaš in vlivaš, poln vendar ne bode nikoli“. — Vemo kam to leti in kaj se s tem namerava, a bistroumni gospodine! stopite na dan vi in vsi isti, ki so nezadovoljni s sedanjimi razmerami! pokažite, da smo tudi Idrijčani sami v stanu voditi čitalnico! dobro — drugo leto bomo vas predlagali za predsednika, ker vam sedanjij nij po mislih. Pod vašim krilom bode čitalnica gotova svojega obstanka. Nabirajte torej, časa imate deset mesecev, karkoli spoznate za dobro v izpolnitev luknje sodove. — 19. svečana bode v čitalnici veliki ples. Govori se tudi o maškeradi, koja naj bi bila 24. t. m.; glede na to, da nij bilo v čitalnici še nikedar prave maškerade, in da šteje čitalnica ogromno število plesateljne mladine, ki ima tudi rada premembo, bi sl. odbor gotovo ustregel društvenikom, ako odloči maškerado na omenjeni dan. —

O podpisovanji prošnje do cesarja poročam drugi pot.

Iz Podjunske doline na Koroškem 11. febr. [Izv. dop.] Nove šolske postave so dobre, vendar nij ž njimi pravega vspeha. Od kod tedaj izvira, da naša ukaželjna mladina do tiste stopinje vednosti ne dospe, kakor bi jo po novih šolskih postavah pričakovati imeli? Učitelji so na Koroškem, ako tudi ne naj bolje, vendar dobro plačani, njih stan se je zdatno izboljšal. Pri vsem tem pa zaželenega vspeha pri naših otrocih vendar ne vidimo. Po 4 leta vidimo dečka pridno v šolo hoditi, to nij ravno malo časa, in kaj se je naučil? Brati in pisati (in slovensko še slabo), o računjenji pa skoraj nij sledu. Način podučevanja nij pravi, je napačen, naj reko gospodje učitelji, kar hote. Velika večina otrok pri nas je slovenska, nekatere naše šole so s samo slovensko mladino napolnene, podučevanje pa ali čisto nemško ali vsaj večjidel; slovenske stene na slovenski zemlji so z nemškimi tablam, zemljevidi itd. pokrite, da bi otrok vedno le nemško videl in nemško mislil. Slovenski jezik se le takrat rabi, kadar si učitelj drugače pomagati ne more, kakor naši ustavoverci svoje volilno postavo za silo. Gospoda, kje je ravnoprav-

nost, doslednost §. 19?! — Odkar se naši učitelji plačujejo iz javnih zakladov in jim je boljša prihodnost preskrbljena, bi človek mislil, da bodo tudi oni za občni blagor in napredek boljše skrbeli in darovali svoje moči, a kaže se, da ne. Mislijo si, saj smo kakor cesarski uradniki, nad nami nihče ne čuje, ne ve kako podučujem, ne bom niti obdarovan niti kaznovan, in — v nemar puščajo svoje opravilo. — Kedar bo bolje? Čemu plačujemo davek? Morda da nam naše otroke ponemčujete? Tu naj bi vlada več storila v duhu pravice in ravnopravnosti, ne pa tabore, očitne shode, branje v društvi prepovedovala in slovanske časopise konfiskovala!

Iz Frankolovega blizu Celja, 12. febr. (Razsajanje volkov po naših krajih.) Naši najstari ljudje ne pomnijo, da bi se bili volkovi v tako obilem številu in tako drzni v naš okraj pritepli. V hudih zimah preteklega desetletja bilo je včasih slišati, da se je tak ljuti hudobnež tu pa tam v kakem velikem gozdu prikazal; da bi bil pa kedaj tako drzen, se celo človeškim stanovanjem bližati, kakor letos, tega nihče ne pomni. Neki kmet naše fare, Burčnik po imenu, je sejnal pred kratkim na svoji njivi korenje. (Sneg še tačas nij bil tako velik; sedaj ga imamo skoraj možu na debelo.) Kar zagleda v vinogradu, ki leži ravno doli pod ujivo, neko veliko zver, mesarskemu psu podobno, ležati. Ugibal je sem ter tje, kaj ta prikazen tukaj hoče. Zapodi kepo snega, da bi jo odgnal, pa kako se prestraši, ko se zver vzdigne in mu velike ostre zobe iz širokega žrela pokaže. Kmet spoznavši volka, smukne v svoj hram, ki po sreči nij bil daleč in jo tako srečno odnese. Tudi neki drugi kmet Lipčnik je videl volka, ko se je ravno s svojimi hudobnimi naklepi okolo njegovega hleva plazil. Bil je tako srečen ga videti, pa tudi tako korajžen, mu v svoj hlev srečno pete odnesti. Hotel je volka sicer oplasiti s tem, da se je nad njim stresal, pa — volk nij zajec in namesti da bi se mu odmikal, se mu je le bližal. — Ne daleč od naše farne cerkve in okolo podružnice sv. Trojice so povsod najti po snegu sledovi volkov. Da se temu samovoljnemu in nepriviljenemu postopanju hudobnih volkov v okom pride, izdalo je sl. celjsko okrajno glavarstvo ukaz, da morajo vsi odraščeni in krepki možaki našega okraja pod vodstvom g. Z. jutri 13. svečana z orožjem nad te divje sovražnike. Kako se bodo bili, naznanil bode prihodnjic, in ako bi bil iz našega kraja telegraf do Vas, poslal bi Vam še celo telegram, da prej ko mogoče zveste, na katerej strani bo zmaga in kateri bo prejel v znamenje posebno hrabrega obnašanja volkovo kožo v častni spomin.

Upam, da pri nas ne bode prepira za stran volkovih kož, kakor je bilo oni dan v Konjicah, kjer se je prepir po dr. Holzingerju iz Gradca po telegrafnem potu rešiti moral. Neki tamošnji posestnik je ustrelil volka; bil je pa pri tem sam skoraj v smrtno nevarnost prišel, ker na prvi strel volk nij padel, nego se je razsrdil proti njemu obrnil. Zdaj je hitro še enkrat puško nabil, a roka se mu je strahu tresla in nasipal je skoraj pol cevi s smodnikom in zrnjem. Poči v drugič po volku, pa pri tej priliki tudi sam na hrbet pade, ker ga je puškino kopto preveč dregnilo. Vendar je tudi volk po sreči dosti dobil in obležal. In to tako

krvavo zasluženovo volkovo kožo mu je hotel tamošnji najemnik lova odvzeti, misle, da se navadna lovska pravila tudi tukaj porabiti dadó! Vendar dr. H. je ta prepir rešil in prisodil hrabremu posestniku ne samo kožo, temuč tudi darilo, kar mu tudi po pravici gre. — Vozniki, ki mimo nas v Celje deske vozijo, pripovedujejo, da je v Oplotnici blizu Konjic, volk nosečo ženo raztrgal. —

B.

Iz Trsta, 11. febr. [Izv. dop.] (Naša pošta. — Iz slovenske okolice.) Čitali smo že večkrat, kako je ljubljanska pošta zavire delala posebno „Slov. Narodu“. Naj omenim, kaka je pošta v Trstu, kjer je glavno vodstvo. V Trstu imamo več ko dve tretjini uradnikov na pošti, ki ne razumejo prav nič našega jezika. Pri ekspediciji časnikov je neki trd Lah, ki nikoli časnikov slovenskih po naslovljenih predalih prav ne razdeli. Meni se je pripetilo, da dva iztisa „Sl. Naroda“ nijsem prejel, številko 2. februarja sem še le 8. februarja dobil, ko je pred že vso Istro obhodila, in še le v Kopru so zapazili lepo tiskano besedo „Trst“ in ga potem res v Trst vrnili. Denes pa sem zopet dobil „Sl. Nar.“ od pretečenega petka, ker je poprej v Pulj potoval!

Dopis v „Slov. Narodu“ o poitalijančenju rojanske šole je vzbudil velik vihar med ondrotnimi izdajicami. Kovač in glavni faktor prošnje, učitelj Bonin, je bil sklical na mah vse svoje vredne kompanjone v krčmo k Pertotu, da se pogovore, kako bi se v časnikih opravičevali. Poizvedelo se je še le zdaj, da samo 8 podpisov je prostovoljnih. Vse druge je župan Ferluga, ali njegov zvesti tajnik Bonin sam vpisal. Dalo se bode o tem jako lepo pritožbo vložiti, da so podpisani, ne da bi bili oni znali, za kaj so podpisali, voljni, osobno te prevare od strani župana in učitelja preklicati. — Zakaj se je vse to vršilo, je jako čudno. Žaba je vzdignila nogo, ko je videla, da so konja kovali; isto sta naša dva slamorezca Ferluga in Bonin posnemala. Splošno govorjenje je zdaj v okolici, da Bonin se bode povzdignil na stopinjo učitelja 3. razreda, Ferluga pa, ker je njegovemu županstvu odklenkalo, postal bi rad komisar za Barkolo, Greto in Rojan. Magistrat je že službo razpisal. A v pogodbah stoji, da je prosilec moral študirati nižjo gimnazijo ali nižjo realko, izdajica naš Ferluga pa, to vsak zna, je bil samo na vseučilišči v Skednu. On je tako sposoben za komisarja, kakor kozel za vrtnarja, ali volk za pastirja. Pa modri Bonin mu slika z zlatimi barvami prihodnost.

Iz Mozirja 7. febr. [Izvirni dop.] (Naša trgovina. — Narodna veselica.) Hvala Bogu — vzdihnili je marsikateri, ko je pretečeni teden tudi pri nas začelo snežiti in zmrzovati, kajti gotovo, tako kakor mi v našem kraju, si je le malokateri ledu in snega želel. Pa tudi kaj žalostno bi bilo za nas, ako bi letošnja zima brez snega bila prešla, kako bi bilo mogoče les, ki ga imamo na planinah nakopičenega, k žagam spraviti in naše trgovino z lesom nadaljevati? In vendar je les to, kar nam denarja daje; ako bode enkrat tega zmanjkalo, bi tudi po nas bilo, — pa upamo, da se to ne zgodi — vsaj doživeli mi ne bomo. Vsak skrben gospodar, ki se je količkaj podvizal, je pri zadnjem snegu lahko svoj les od planin v bližnje grabe spravil, iz katerih potem les

po vozéh ali po vodi s plavom dobiva. Da je pri tem, ka je sneg bolje mehke in mraza nič nij kaj bilo, spravilo težavneje in tudi več stane, kot če je pot gladek, to je razumljivo. Zarad tega je pa tudi cena pri nas precej visoka, akoprem imamo zdaj v dolini dovolj lesa spravljene in kupčija z lesom nič kaj živahna nij.

Da pa je temu tako, uzrok je slabo denarno stanje v spodnjih krajih. V Belgradu, Zemunu, Pančevu itd. sploh v vseh večih krajih, s katerimi mi kupčujemo, je velika denarna kriza nastala, tako, da tamošnji kupci svoje dolžnosti spolnovati ne morejo in tako nas v velike zadrege spravljajo. Do zdaj smo bili vajeni, od naših kupcev takoj gotov denar dobivati, ali vsaj „obligacije“ na mali čas, ki so se pa zmiraj še preje, nego je čas dotekel, izplačevale. Nikdar nijsmo poprej čuli, da bi kateri naših kupčevalcev v škodo prišel, ali da bi bil prisiljen, sodnijske pomoči iskati.

Zdaj je to drugače. Naši trgovci morajo zdaj osobno v Pančevo, Belgrad itd. se voziti, da denar od dolžnikov izterjajo in pogostoma se ne opravi po mirnem potu nič, treba je celo reč kacemu odvetniku prepustiti in to lahko vsak previdi, koliko je potem haska. Če se dalje premisli, da je pri nas cena lesa precej visoka in se trdno drži, v doljnih krajih pa denarja pomankuje, se bode teško da trgovina z lesom dobro obnesla. Tudi pri nas so nekateri, ki imajo ledenice, prisiljeni bili, je s snegom napoljevati. Radovedni smo, če bomo o kresu še kaj sledu od snega našli, ker bil je takoj mehke in le malo so ga solili.

Da je zdaj pustni čas, tega smo se tudi mi prepričali. Pretečeno nedeljo je tukajšnji poštar in gostilničar gospod Tone Goričar v svojih za enake veselice čisto primeranih prostorih pustno zabavo s petjem, tombolo in se ve da tudi plesom aranžiral, ki njemu in njegovej ljubeznjivi gospodinjji vso čast dela. Čisti iznesek tombole, ki je bil precej zdaten, ker so tukajšnji tržani sami dobitke dali, se je v prid tukajšnji šoli obrnil. — Tukajšnji kvartet, z našim gosp. učiteljem Škoflekom na čelu, je prav dobro svojo nalogo izvršil. — Vsa hvala gre tedaj aranžeroma gospodoma Goričarju in Škofleku, in se nadejamo, da bomo še več tako veselih večerov doživeli. — Prejšnja leta imeli smo „pri Zviru“ zmirom svoje pustne veselice, pa letos je tamo vse zamolklo in utihnilo. Tam, kjer so poprej vesele slovenske pesmi donele, zdaj hripavi nemškutarski glas svoje podložnike komandira. Mi obračamo svoj up na mladi zarod, ki ne bode pozabil, da smo Savinčanje zmirom v prvi vrsti narodnjakov stali, in da pri nas za nemškutarenja nij tla.

Iz Zagreba 11. feb. [Izvir. dop.] (Baron Rauch) se je začel iz moraličnega prognanstva, v katero ga je vojni sod v Petrinji obsodil bil, zopet v pošteno človeško društvo povračevati. Prvi poskusi v ta namen so že storjeni. Njegova stranka upotrebljuje v naj novejši čas vsa mogoča sredstva, da ga v javnem mnenju zopet vzdigne! Kakor znano, tožil je Rauch, ko je še hrvatski ban bil, tačas v vojnem Sisku izhajavši narodnjaški list „Zatočnik“ za voljo tega, ker mu je očital, da je deželo ogoljufal, da je svojo uradno oblast zlorabil, in ker ga je osobno na časti razžalil, rekši da je lopov ali lump. — Dotične tožene članke spisal je Mrazovič,

in po vloženi tožbi tudi odgovornost za nje pred sodom na sebe vzela. Rauchova tožba proti „Zatočniku“ pretvorila se je tedaj v tožbo Raucha proti Mrazoviču. Zadevni članki o izsušenju Lonjskopolja so bili nalašč tako ostro pisani, da je bil Rauch moralično primoran: tožiti. Ker pa ima Rauch čisto posebne nazore o tem, kaj je moralno, je stoprva onda tožbo vložil, ko je bil na to od ogerske vlade na ravnost pozvan. Sreča mu v tej tožbi nij bila naklonjena. V vseh treh inštancah je bil odbit. Vse tri inštanice so tedaj negativno pripoznale: da je res deželo ogoljufal, da je res uradno oblast zlorabil, ter da je res lump, kateremu se z razkrivanjem resničnih činov nij čast žalila! — Nasledek tega je bil, da je moral banstvo položiti, ter da je bil iz vsakega poštenega društva izobčen. — Namesto da bi bil Rauch kuto pokore oblekel, intrigiral je neprestano proti narodni stranki. Njegov upliv na dejanja in nehanja hrv. deželne vlade je bil pod Bedekovičem, in do naj novejšega časa tudi pod Vakanovičem toliki, da je od besede do besede resnica, če se reče, da je na Hrvatskem faktično samo on tudi kot razban vladal. Razlog tega leži v onej mogočnej zaslonbi, ki jo je od strani Lonyaya vžival. Szlavy mu pa neče hrbet s svojo osobo zaslanjati. — Ko so hrv. magjaroni si domišljevali, da so, po od njih samih inscenirane Sinkovičjadi vodje narodne stranke vse narodovo zaupanje izgubili, mislili so, da je prišel pravi moment, med narod, kakor med čredo ovac, s svojim volkom Rauchom planiti, ter ga spet na bansko stolico posaditi. V ta namen je šla posebna magjaronska deputacija v Pešto, in pod enim je prosil Rauch za revizijo spisov Petrinjske pravde. Deputacija nij nič opravila, kajti Szlavy nij Lonyay. Kar se pa tiče revizije spisov Petrinjske pravde, vpraša se: kdo je za to kompetenten? „Pest. Lyod“ pravi, da bode pravdo ogerski drž. zbor — razume se na posebni kraljevi nalog — revidiral. — Do sedaj je bil usus v vseh ustavnih državah, da je narodno zastopstvo zakone stvarjalo, njih izvedenje pa vladi nalagalo, pridržaje sebi samo nadgledanje pravilnega izvedenja. Če bi Petrinjski sod v Rauchovej tožbi po zakonu sodil bil, ki ga je ogerski drž. zbor storil, bi ta zbor res neko pravico imel, preiskati: dali se je zakon pravilno rabil, da-li ne? Ker je pa Petrinjski sod Rauchovo tožbo po zakonu sodil, katerega nij ogerski drž. zbor storil, naravno ta zbor nij kompetenten, ta zakon komentovati, še manje pa njegovo rabo kontrolirati. Sicer pa nij verjetno, da bo Nj. Veličanstvo v pravdno revizijo privolilo, ker si je že poprej, ko je pravda še v propisanem redu tekla, vse spise na uvidenje predložiti dalo. Če bi pa vendar do revizije prišlo, se hrv. narodni stranki tega nij treba bati; njo čaka nova zmaga, Raucha pa še več osramotenje.

Domače svtari.

— (Živela „zlata svoboda“!) Zopet nov dokaz, kako liberalno se živi v Avstriji pod slavebogato vlado ministerstva Auerspergovega, Regisseur slovenskega gledališča in igravec gosp. Noll je imel v svoji zadnji roli peti več kupletov. Naredil si je bil nekoliko jih, nedolžnih iz dnevnega življenja. Ali cenzor, policijski svetovalec gosp.

Ahčin mu je vse konfisciral, med drugimi tudi to-le nedolžno strofo:
Dežela je kranjska dobila pravdo lepó,
V kateri za pol milijona je šlo;
Pa vendar v kazini možički so b'li,
K' so želeli da pravdo bi zgubili mi.
Tu je človeka kar groza in strah,
Da, svet kmal' pepel bo in prah!

Ker je občinstvo priljubljenega igralca izpozivljalo in hotelo, da kaj poje, pel je to strofo, pa popravil jo tako, da je celo namestu inkriminiranega „v kazini“ pel „v Ljubljani“. — Predvčeranjem pak so ga za to pred ljubljansko sodnijo povabili in obsodili na 50 gld. kazni. Kaj nij to nemško-liberalno comme il faut?

— (V Trstu) dajo denes 14. febr. podoficirji našega domačega, Kuhnovega polka svoj ples v salonu „Monte Verde“. Vabilo, katero so poslali večini povabljenecem, je tiskano v slovenskem jeziku. Tudi naroden napredek!

— (G. F. Kandernal) profesor na ljubljanski gimnaziji, je imenovan za profesorja na tržaški državni gimnaziji. Nij gotovo še, da bi g. K. prevzel svoje novo mesto, temuč najbrž ostane v Ljubljani.

— (Celovška čitalnica) napravi v nedeljo 16. t. m. besedo s petjem, deklamacijo in plesom, k kateri se vsi čest. gg. so udje uljudno vabijo. Pričetek ob 1/8 uri zvečer. — Neudje, ki se želé udeležiti veselice, naj se prej oglašé pri društvenem knjižničarju zaradi vstopnic. Odbor.

— (Ljubljanska stavbena banka) je kupila tukajšni Malič-ev hôtel („Stadt Wien“) za 140.000 gld.

Očitna zahvala.

Gospodu Janezu Zalokarju speditêrju v Trstu, ki je povodom smrti svojega sploh spoštovanega očeta ubogim Metličanom in Križevčanom 100 gl. plemenito naklonil, izrekam v imenu vseh obdarjenikov najtoplejšo zahvalo.

Metlika 12. februarja 1873.

Franc Guštin, župan.

Opomenica.

Konkurzi: Pri c. k. poštni direkciji v Trstu služba koncipista, 800 gl. in 200 gl. za stanovanje, do 27. t. m.; — pri c. k. poštni uradnji v Trstu, mesto kontrolorja, 1100 gl. in 250 gl. za stanovanje, do 27. t. m.

Dunajska borska 14. februarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	60
1860 drž. posojilo	105	50
London	109	10
Kreditne akcije	337	—
Akcije narodne banke	998	—
Napol.	8	69
C. k. cekini	—	—
Srebro	108	15

Za svetovno razpostavo na Dunaji

se kupujejo lepi, dolgi **ženski lasje**; rumeni (blond), rdeči in sivi imajo prednostne cene in se lahko po pošti pošiljajo; tudi se sprejemajo posamezni kosi, in denar za-nje se takoj pošlje. (33—13)

Wilhelm Stutz,

v „Zvezdi“ (Sternallee), hiš. št. 30 v Ljubljani.

OZNANILO.

Čestitemu p. n. občinstvu naznanjamo, da smo gostilnico

„zum Blumenstöckel“

v židovski ulici prevzelo.
Za natančno postržbo, dobro kuho in pijačo se bode naj bolje skrbelo.
Naklonjenega obiskovanja se nadeja, so podpisemo z odličnim spoštovanjem
Sestre Pogačnik.
(45—3)

Turnske ure (46—2)

najbolje konstruirane in jako dober kup, s 3letno garancijo in plačili v obrokih se vedno dobivajo pri izdelovalcu
Janez M. Pogatschnigg
Podnart-Kropa na Gorenjskem.

Štev. 106.

Razglas.

Sklicujejo se neznani dediči.

C. kr. okrajna, kot zapuščine obravnava sodnija v Ormuži, naznanja, da je 25. novembra 1872 Vilhelmina Mesner v Ormuži brez poslednjega sporočila umrla.

Ker tej sodnji nij znano, ali in kedo da ima pravico, od njene zapuščine dedovati, se vsi tisti, ki iz kakega koli pravnega razloga mislé, da imajo pravico kaj terjati, opominjajo, naj svojo dedinsko pravico v teku enega leta od doli postavljenega dneva, tukajšni sodnji naznanijo in dokažejo, da so bili za dedovanje imenovani, drugače bi se zapuščina, za katero je bil med tem g. dr. Janez Petovar, odvetnik v Ormuži kot oskrbnik postavljen, s tistimi, ki se bodo kot imenovani dediči in s pravimi dedinskimi imeni izpričali, razspravljala in se njim prisodila, oni del zapuščine pa, za katerega se nihče nij oglašil, ali pa, če bi nihče kot dedič imenovan ne bil, celo zapuščino, ker brez dedičev, vzame država.

Ormuž dné 20. januarja 1873.

(52—3)

Schilling.

brez zdravila

Na prsih in plučah

bolani se po naravnem potu tudi v obupnih in od zdravnikov za neozdravljive razglašanih slučajih radikalno ozdravljajo

brez zdravila.

Po natančnem popisu bolezni pove pismeno več

Dir. J. H. Fickert, Berlin.

Wall-Strasse No. 23.

Honorar 5 gld. a. v., ki se naj pismu priloži.

(162—44) brez zdravila

Plučna sušica je ozdravljiva!

dokazano v knjigi, katera je ravnokar v 8. natisu na dan prišla in katerej uže mnogotisoč novo spomlad življenja zahvaljuje. Način lečenja je vsakterniku razumljivo popisan od M. Auerbach-a. **Zdravljenje je prosto, stroški mali, povsod rabljivo, vspeh radikalni.** Dobiva se na pošljatev 1 tolarja 5 sreb. grošev = 2 gl. = frank. 40 Cts. od (247—19)

J. V. Albert-u

München, Maximiliansstr. Nr. 37.

Spričevalo.

Znanostno mnenje

o antiartritičnem antirevmatičnem čaju za čiščenje krvi

lekarja gospoda

Wilhelm-a.

Čeravno **Wilhelmov čaj za čiščenje krvi** po svojih sploh znanih izvrstnih lastnostih že zdavnaj nenavadno sluje, sem ga vendar jaz tudi zaradi znanstvenega sojenja zelo natanko in izvedno preiskal; po takih preiskavanjih se namreč prednosti in dobre lastnosti zdravil vedno bolj poizvejo in nepristransko načinom odločijo, tako da potem občinstvo z največim zaupanjem vedno dalje in obsirneje take zdravila rabi.

Jaz sem antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi, iznajden od gospoda lekarja **F. Wilhelma v Neunkirchen pri Dunaji**, analitično-kemično, farmakologično-mikroskopično in dinamično-fizijologično preiskal; kajti le vsled takega preiskovanja se more prava vrednost takega zdravi a odločiti. Vsled tega preiskovanja se nahajajo v **Wilhelmovem čaju za čiščenje krvi** drobne, žlabne, izbrane, nekaj lepodišeče, primerno lepodišeče, malo grenke in obilno ekstraktivne, krv čisteče rastlinske tvarine. Nihče ne more te rastlinske prvine vsako za-se po imenu označiti, ker znanost še nij na tisti stopinji, da bi v kemičnih, organskih tvarinah posamezno dele najnatančneje določila, in taka mešanica je **Wilhelmov čaj za čiščenje krvi**. Inače pa znanost ne onečastuje, ako izpove, kaj še ne izpolnovati. Iz tega pa tudi najdoločneje sledi, da nihče ne more **Wilhelmovega čaja za čiščenje krvi ponarediti, in da se ponarejanja nikdar z izvršnim slagati ne morejo, ker nihče posamezne dele taistega na tanko ne pozna. Wilhelmov izviren čaj za čiščenje krvi** ima obilno takih ekstraktivnih rastlinskih tvarin, katere so zdravju popolnem neškodljive, vendar pa imajo pri različnih nadlogah in boleznih človeškega telesa neizmerno zdravilno moč in učin, kakor se to razvidi iz pism vseh velikih in imenitnih zdravnikov; posebno pa pri sledečih in velikih drugih nadlogah in boleznih se je ta čaj vsled svojih neizmerno uspešnih delov izvrstno izkazal: namreč pri spolnih, čutniških in krvnih boleznih vsake vrste, n. pr. pri protinu, revmatizmu, putnici bolenji po udih, spolnem oslabiljenju, popačenju, krvi, pomanjkanju krvi, bramorjih, spušnjah, zlati žili, močenju itd. pri boleznih vsake vrste na jetrah, vranici, obisti, v želodcu, n. pr. ako nam nič ne diši, imamo slab želodec, ne moremo prebavljati, smo zamašeni, pri zlatanci, bledici, scavnih nadlogah, ako smo pobiti in otožni, pri maternici itd. itd.

Dakle šliši **Wilhelmov čaj za čiščenje krvi med one zdravila, katera se po svojih jako izvrstnih lastnostih ugodno odlikujejo**, in zasluži toraj, da se k običnemu upotrebovanju po pravici vedno dalje razširja in priporoča, kar jaz s tem s svojim mnenjem in nepristransko, kakor se znanost in resnici spodobi, potrjujem in povérjam.

L. S.

Dr. Hess,

kralj. pruski aprob. lekar. I. reda, preiskovalni kemik in znanstveni strokovnjak za zdravilske, lekarske, tehnične, kemične in zdravstvene reci. Berlin 23. oktobra 1871.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pri kupovanju naj p. n. občinstvo natanko gleda na postavno braubino marko in naslov, ki se nahaja pri vsakem zavitku na zunanji strani, da se po sleparijah ne ogojlfu.

Pravi **Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi** se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije **Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi** v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih po časnikih nevedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gl., posebej za kolek in zavoj 10 kr. (15—1)

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi **Wilhelmov antiartritični in antirevmatični čaj za čiščenje krvi** tudi dobiva: Mariboru pri Al. Kvandestu; v Celji pri Woggu in Radakovcu; v Lonču pri L. Müllerju, v Varaždinu pri dr. A. Halterju.